

TAŞ - KÂĞIT - MAKAS

Denemeden bilemezsin!

Biri Yeni Zelanda'dan öbürü Almanya'dan yaz tatili temalı iki ödüllü kitap, karakterlerindeki değişimlerle okura kendi olabilme ve yeni şeyleri deneme cesareti veriyor.

HAFİZE ÇINAR GÜNER

On bir yaşındaki Will (William) ve onun on dört yaşındaki ablası Lissy'nin (Melissa) yaz tatili planları, anne ve babalarının verdiği ani bir kararla altüst olur. Annelerinin kırtasiye dükkânında işler ekonomik durgunluk yüzünden düşer. Aile de masrafları kısma ve yapmayı düşündükleri tatili erteleme kararı alır. Çocuklar, iple çektikleri tatil programının suya düşmesini önlemek için ne kadar dil dökerlerse döksünler ebeveynlerini bu karardan vazgeçiremezler. İki kardeş asıl şoku ise duvar gibi sağır olan ve sürekli birbiriyle tartışan büyükanne ve büyükbabalarıyla birlikte elektriksiz, teknolojiden yoksun, tuvaleti bile evin dışında olan bir dağ kulübesine gideceklerini öğrenince yaşar. Onlardan dağ evinde kalmaları ve ev temizleme, yakacak odun toplama gibi işlerde büyükanne ve büyükbabalarına yardım etmeleri istenir. Bunun karşılığında kişi başına hatırı sayılır bir para alacakları söylenir. Alacakları para çocukların ilgisini çekecek de bunun bir şaka olup olmadığından emin olamazlar. Çünkü sürekli bir şeylerin fiyatı konusunda huysuzlanan, hurda yığını bir arabayla idare eden, 60'lı yılların iki çiçek çocuğu vardır karşılarında. Olayın ciddiyetini anlayınca da Will, yepyeni bir iPad ve paranın geri kalanıyla ikinci el de olsa bir kayak alabilece-

ği düşüncesiyle, Lissy ise iyi bir moda okuluna gidebilme hayaliyle daha fazla direnmeyp öneriyi kabul eder ve bir cumartesi günü büyükbabanın külüstürüne binip dört yıldır kullanılmayan eski yazlığa doğru yola çıkarlar. Her şey düşündüklerinden de zor gelir onlara. Fare pisliğiyle dolu mutfak dolaplarını temizlemek, ojeleri bozulan Lissy için geceleri evin dışındaki tuvalete gitmek korkutucudur ama en acısı cep telefonunu kullanamaması olur. Will içinse sürekli didiği ablasıyla aynı ranzayı paylaşmak kadar kötüsü zaten olamaz. Onun için bu bir tatil değil bir hapis cezasıdır. Lissy ise yaşadıklarını işe yaramaz bir Survivor programı olarak görür. Ancak her iki kardeşin yaşadığı zorluklar zamanla bambaşka keşiflere dönüşür. Engelleri aşmanın özgüvenini ve keyfini yaşamaya başlarlar. Teknolojinin olmadığı bu "ilkel" yerde doğayla iç içe yaşamak her ikisini de dönüştürür. Daha önce hiç denemedikleri işleri başarırlar;

su deposu temizlemek, midye toplamak, balık tutmak, ekmek ve çörek yapmak, araba kullanmak, temizlik yapmak, gitar çalmak, ağaç kesmek... Tek derdi arkadaşlarına ne diyeceği ve neyin üstüne ne giyeceği olan, ergenliğin doruklarında yaşayan Lissy, kendi dünyasından çıkıp olaylara başkalarının da gözünden bakmaya başlar. Will ise burada

evin küçüğü değil bir paydaşı olduğunu hisseder. İki kardeş ilk kez gerçek anlamda sorumluluk alır. Zamanla büyükbabalarına ve büyükannelelerine yaklaşırlar, onların yaşanmışlıklarının derinliğini anlamaya başlarlar. İşbirliği yapmayı, yardımlaşmayı, dayanışmayı, paylaş-

mayı, hoşgörüyü ve sorun çözmeyi öğrenirler. Başta sadece para için kabul ettikleri bu tatil onların bakış açısını değiştirir. On gün dolmadan yaşanan tatsız kaza, onlara başta hayal ettikleri tatil köyüne gitme yolunu açsa da onlar tatilin geri kalanını da büyükanne ve büyükbabalarıyla dağ evinde geçirmeyi tercih eder. Hatta bir sonraki yaz da tekrar buraya gelmenin hayallerini kurarlar. Bunu güvenli hesaplarına yatan dolarlar için değil o ailenin bir parçası oldukları için isterler. Çünkü karşılıksız sevgiyi yüreklerinde hissederler.

"Yeni Zelanda Çocuk ve Gençlik Romanı" ve "Lianza Esther Glen Çocuk Romanı" ödülleriyle sahip bu kitap, Will ve Lissy kadar "modern yaşama" alışmış bizleri de kendimizle karşılaştırıyor. Hikâyeyi hem Will'in hem de Lissy'nin ağzından dinlerken toplumsal değerler konusunda bir kez daha düşünüyoruz.

ANTON DERİNLERE DALIYOR

"Şimdi size hikâyeyi anlatacağım. Benimle, yani Derinlerin Hâkimi Anton'la ilgili şu maceralı kahramanlık hikayesini..." diye başlayan kitap, yine aynı bu şekilde kahramanın ağzından tüm olup biteni anlatmasıyla akıp gidiyor. Son zamanlarda gerek yerli gerekse yabancı eserlerde bu üslubun sıkça kullanıldığını görüyoruz. Ancak bu kitapta bunun seçilmesinin özel bir nedeni olduğunu kahramanı tanıdıkça anlıyoruz. Anton, kendi hayal dünyasında yaşayan yalnız bir çocuk. O aslında okurla değil kendisiyle konuşuyor. Biz sadece kulak misafiri oluyoruz.

Bir önceki kitaptaki Will ve Lissy gibi Anton da yaz tatilinde başta umduğunu

bulamaz. Anneanne ve dedesiyle çıktığı yolculuk boyunca keyfi yerindedir. Mayosunu bile giymiş, tatil için hazırdır. Ancak kalacakları yerin göl kenarındaki bir kamp alanı olduğunu öğrenince çığına döner. Masmavi bir havuzda yüzmeyi düşlerken şimdi "tiksinç" dediği simsiyah bir göl kenarındadır. Ona göre burası bir sıçanın bile kalmaya dayanamayacağı bir yerdir. Üstelik anneanne ve dedesinin günlük uğraşları da ona göre değildir. Sayfa 12'de; "Yaşlı insanların kendilerine göre eğlenmeleri vardı, genç insanların kendilerine göre" der ve onlara katılmaz ama kamp alanındaki öbür çocuklarla da takılmaz. Öteki çocuklar bütün gün iskeleden göle atlayıp eğlenirken o gündüzleri uzaktan kumandalı arabasını göl kenarında gezdirir. Akşamları da televizyon izleyip yanında getirdiği bilgisayar oyunlarını oynar. Bir müddet sonra yalnızlığını

dedesinin gölden avladığı bir tatlı su levreğiyle paylaşır. Adını Pirana koyduğu bu yeni arkadaş için sorumluluk alır, onu korumak için mücadele verir. Hatta öyle ki şiddet karşıtı olduğu halde onun için dövüşür. Daha doğrusu zorbalığa karşı direnir, kendini ve Pirana'yı korur. Ancak tatili bitince, bin bir ısrarla salatalık turşusu kavanozuna koyduğu ve her

gün kavanozu uzaktan kumandalı arabasına bindirip gezdirdiği arkadaşıyla ayrılmak zorunda kalır. Tatilin son gününü arkadaşları için gölün derinlerine dalar. Ama aslında sadece gölün değil korkularının da içine dalar. Kendisiyle karşılaşır, özgüveni gelişir. Oradan ayrıldıkları o son gün o da öbür çocuklar gibi iskeleden bağırır "KARAMBA", iskelelerin tahtaları zangır zangır titrer. Sonra? Sonrası okura bir avuç umut ve mutluluk. Daha ne olsun! ■

Külüstür, Joy Cowley, Çeviren: Ceren Özcan, Uyurgezer Kitap, 2019, 154 sayfa, 11+ yaş

Anton Derinlere Dalıyor, Milena Baisch, Resimleyen: Elke Kusche, Çeviren: Suzan Geridönmez, Redhousekidz Yayınları, 2019, 212 sayfa, 9+ yaş

